

Правопис и језичка култура

23. Повежи речи из леве колоне с речима из десне колоне тако да добијеш парове синонима.

У левој колони једна реч је сувишна.

хуман

а) частан

честит

б) човечан

опрезан

в) досетљив

стидљив

г) предострожан

довитљив

24. Прочитај следеће реченице:

Посматрам беле **мишиће** који трче брзо.

Од дугог вежбања заболели су ме трбушни **мишићи**.

Реч **мишић** у првој реченици употребљена је у значењу мали миш, а у другој реченици у значењу еластични орган код животиња и човека. Наведена значења речи илуструју појаву која се назива:

а) полисемија;

б) антонимија;

в) синонимија;

г) хомонимија.

25. Међу следећим паровима речи означи антонимски пар:

доћи – долазити

доћи – стићи

доћи – отићи

26. Напиши антониме следећих речи:

горе

испод

близу

27. Означи **слова** испред **реченица** у којима подвучене речи имају метафоричко значење.

а) Птици је зарасло сломљено крило.

б) Отворићу лево прозорско крило.

в) Добро је постављати себи високе захтеве.

г) Зграде у мојој улици нису много високе.

28. Означи слово испред примера у којем реч **погодити** значи „разрешити, одгонетнути“.

а) Погодио ме је тим речима.

б) Погодио сам га лоптом.

в) Погодио је значење непознате речи.

г) Погодио је центар мете.

29. Поред сваке реченице упиши број који стоји испред одговарајућег значења речи

поштовати:

___ а) Људи поштују успомене кроз сећање на враголије из детињства.	1. примењивати;
___ б) Поштујем старије људе и уступам им место у аутобусу.	2. ценити;
___ в) Потребно је да поштујемо правописна правила кад год пишемо.	3. чувати.

30. У Речнику српскога језика наводе се следећа значења за реч **стићи** (1-5). Поред сваке реченице напиши број који се налази испред одговарајућег значења речи **стићи**:

1. достићи, сустићи (некога); доћи, доспети, пристати на одређено место;	___ а) Миона је стигла из чаршије тек у подне.
2. узнатредовати (у стицању звања, положаја, угледа, у развоју и др.);	___ б) Намучио се док је стигао прву групу тркача.
3. задесити (невоља, несрећа, зло и сл.);	___ в) Стигао је да научи све неправилне глаголе.
4. стасати, дозрети;	___ г) И Јанко је стигао за женидбу, причају људи.
5. имати времена, успети, моћи учинити нешто у право време.	

31. Поред сваке реченице напиши слово које се налази испред значења које у тој реченици има глагол ићи.

1. Пожури, иде аутобус!	а) ходати
2. На море идем авионом.	б) улазити
3. Иди брже да не закасниш.	в) долазити
4. Са улице се иде право у кућу.	г) путовати

32. Повежи израз из леве колоне са одговарајућим значењем из десне колоне.

разбити лед	а) вредно се посветити послу
ухватити маглу	б) прећи границу допуштеног
превршити меру	в) савладати прве тешкоће
загрејати столицу	г) побећи, нестати